

**Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIH-425/10-H

**Název právnické osoby
vykonávající činnost školy:** Střední odborná škola a Střední odborné učiliště,
Trutnov, Volanovská 243

Sídlo: Volanovská 243, 541 01 Trutnov

IČ: 00 529 681

Identifikátor: 600 012 921

Právní forma: příspěvková organizace

Zastoupená: Ing. Janem Coufalem, ředitelem školy

Zřizovatel: Královéhradecký kraj

Místo inspekční činnosti: Volanovská 243, Trutnov
Pražská 131, Trutnov
K Úpě 86, Trutnov
Krkonošská 223, Mladé Buky
Krkonošská 351, Mladé Buky

Termín inspekční činnosti: 12. až 15. 4. 2011

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro účely získávání a analýzy informací o vzdělávání žáků, o činnosti školy, sledování a hodnocení efektivnosti vzdělávací soustavy.

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného střední školou podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona, zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného střední školou podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem.

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. a) školského zákona pro účely získávání a analýzy informací o vzdělávání dětí, žáků a studentů v sociální gramotnosti.

Získání a analyzování informací o využívání finančních prostředků státního rozpočtu poskytovaných školám a školským zařízením všech zřizovatelů podle ustanovení § 163 školského zákona na realizaci pokusných ověřování a rozvojových programů.

Aktuální stav školy

Právnícká osoba s názvem Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Trutnov, Volanovská 243 (dále škola) vykonává činnost střední školy (cílová kapacita 780 žáků), domova mládeže (kapacita 131 lůžek) a školní jídelny (kapacita 250 stravovaných). Do rejstříku škol a školských zařízení byla zapsána 1. 1. 2005. Škola je právním nástupcem Středního odborného učiliště, Trutnov, které bylo zřízeno ke dni 1. 9. 1991.

Od svého vzniku se škola orientuje na výuku stavebních učebních oborů, ke kterým postupně přibýly obory gastronomické, a po sloučení s odloučeným trutnovským pracovištěm Středního odborného učiliště spoju, Kolín vyučuje od roku 1997 i tyto obory. Přehled vyučovaných oborů vzdělání je uveden v následující tabulce. Pozitivním rysem je zvyšující se zájem o dříve veřejností opomíjené stavební obory, důvodem je pravděpodobně dotační program Královéhradeckého kraje. Negativní je to, že se v posledním období pro nezájem uchazečů nedaří otevřít učební obor Pekař, pro který má škola velmi dobře vybavené pracoviště odborného výcviku.

Kód	Obor vzdělání	Délka studia	Forma studia	Způsob ukončení studia	Počet žáků v oboru (30.9.2010)
29-54-H/002	Cukrář - výroba	3 r. 0 m.	denní	ZZ	6
29-54-H/01*	Cukrář	3 r. 0 m.	denní	ZZ	27
65-51-H/002	Kuchař – číšník pro pohostinství	3 r. 0 m.	denní	ZZ	20
65-51-H/01*	Kuchař - číšník	3 r. 0 m.	denní	ZZ	125
65-52-H/001	Kuchař	3 r. 0 m.	denní	ZZ	19
65-53-H/001	Číšník - servírka	3 r. 0 m.	denní	ZZ	18
33-56-H/001	Truhlář	3 r. 0 m.	denní	ZZ	14
33-56-H/01*	Truhlář	3 r. 0 m.	denní	ZZ	38
36-52-H/001	Instalatér	3 r. 0 m.	denní	ZZ	11
36-52-H/01*	Instalatér	3 r. 0 m.	denní	ZZ	31
36-64-H/001	Tesař	3 r. 0 m.	denní	ZZ	12
36-64-H/01*	Tesař	3 r. 0 m.	denní	ZZ	10
36-67-H/001	Zedník	3 r. 0 m.	denní	ZZ	7
36-67-H/01*	Zedník	3 r. 0 m.	denní	ZZ	31
37-51-H/001	Manipulant pošt. provozu a přepravy	3 r. 0 m.	denní	ZZ	26
37-51-H/01*	Manipulant pošt. provozu a přepravy	3 r. 0 m.	denní	ZZ	15
37-42-M/001	Poštovní a peněžní služby	4 r. 0 m.	denní	MZ	54
37-42-M/01*	Logistické a finanční služby	4 r. 0 m.	denní	MZ	49
65-41-L/504	Společné stravování	2 r. 0 m.	denní	MZ	51

MZ – maturitní zkouška; ZZ – závěrečná zkouška;

* - v oborech vzdělání se vyučuje od školního roku 2008/2009 podle školních vzdělávacích programů, ostatní obory jsou dobíhající

Vývoj počtu žáků jednotlivých oborů vzdělání v průběhu posledních tří let:

Obor vzdělání	2008/2009	2009/2010	2010/2011
Cukrář	40	36	33
Kuchař - číšník	179	187	182
Pekař	7	3	0
Truhlář	65	67	52

Obor vzdělání	2008/2009	2009/2010	2010/2011
Instalatér	37	39	42
Tesař	36	22	22
Zedník	27	29	38
Manipulant pošt. provozu a přepravy	58	48	41
Logistické a finanční služby	105	98	103
Společné stravování	44	49	51
Celkem žáků	598	578	564

Nabídka učebních i studijních oborů vzdělání je stabilní. Ani přes neustále klesající počet žáků vycházejících ze základních škol nezaznamenala škola úbytek nově přijatých žáků do 1. ročníků. Pokles celkového počtu žáků je způsoben prospěchovými a kázeňskými problémy v průběhu studia, důvodem může být snižující se úroveň uchazečů o studium.

V období od poslední inspekce došlo ve škole k výraznému zlepšení ve vybavení moderní didaktickou a výpočetní technikou. Bylo pořízeno šest dalších dataprojektorů, čtyři vizualizéry a dvě interaktivní tabule. Novými počítači byly vybaveny dvě počítačové učebny a přibližně jedna třetina pedagogických pracovníků má k dispozici notebook. Částečně renovována byla lokální počítačová síť a rozšířeno WiFi připojení do sítě. Ze všech pracovišť mohou učitelé zapisovat do elektronického informačního systému školy, zákonní zástupci žáků mají do systému přístup přes webové rozhraní. Vybudována byla odborná učebna pro učební obor Manipulant poštovního provozu, ve které je s pomocí příslušné techniky simulován skutečný provoz pošty. Na pracoviště odborného výcviku Mladé Buky byla pořízena tříetážová elektrická pec. V popisovaném období proběhly pouze dvě větší investiční akce, a to stavební rekonstrukce pekařské dílny a vybudování sociálního zázemí pro žáky na pracovišti odborného výcviku truhlářů. Průběžně se prováděly nátěry střech, opravy podlah, rekonstrukce některých šaten apod.

Podrobnější informace o aktivitách školy i poskytovaném vzdělávání jsou uvedeny na webových stránkách školy na adrese www.sou-trutnov.cz.

Hodnocení vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Rovný přístup ke vzdělávání

Podmínky pro přijímání uchazečů do školy pro školní rok 2010/2011 byly v souladu s platnými právními předpisy. Ředitel školy stanovil pro přijetí ke vzdělávání jednotná kritéria ve formě bodovacího systému, přijímací zkouška se nekonala. Vzdělávací nabídku zveřejnil na webových stránkách školy a informoval o ní uchazeče při akcích organizovaných pro veřejnost – Dny otevřených dveří, výstavy středních škol a při návštěvách žáků základních škol v prostorách střední školy. Škola zajišťuje rovný přístup ke vzdělávání a organizací maturitní a závěrečné zkoušky také rovnost při ukončování studia.

Škola eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a zajišťuje jim rovné příležitosti ke vzdělávání prostřednictvím školního systému výchovného poradenství i individuálním přístupem jednotlivých vyučujících ve vzdělávacím procesu. Pomoc v oblasti výchovně-vzdělávacích problémů, v oblasti sociální i další kariérové orientace je nabízena jak školní metodickou prevencí, tak i výchovnou poradkyní. Při řešení výchovných problémů škola spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou. Ve školním roce 2010/2011 jsou dva žáci vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu.

Školní vzdělávací programy

Školní vzdělávací programy respektují strukturu stanovenou příslušnými rámcovými vzdělávacími programy pro dané obory vzdělání. Jsou zaměřeny na cíle odborného vzdělávání a na podporu osobnostního rozvoje žáků. Učební osnovy byly zpracovány s ojedinělými nedostatky, které byly odstraněny v průběhu inspekční činnosti. Průřezová témata jsou u všech oborů vzdělání začleněna v charakteristice jednotlivých předmětů. Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni školy jsou konkretizovány v jednotlivých předmětech. Disponibilní hodiny byly u studijních oborů využity na posílení profilových i některých všeobecně vzdělávacích předmětů, u učebních oborů přednostně na posílení předmětů odborných a odborného výcviku. Nabídka pěti volitelných předmětů u oboru Logistické a finanční služby, zakončeného maturitní zkouškou, umožňuje efektivní profilaci žáka. Hodnocení žáků je vypracováno velmi kvalitně, kvalitní je také typografická úprava dokumentů. Školní vzdělávací programy jsou v celkovém souladu s programy rámcovými a školským zákonem.

Průběh vzdělávání

Společenskovědní vzdělávání

Tematické zjišťování – sociální gramotnost ve společenskovědním vzdělávání

Společenskovědní předměty jsou ve škole vyučovány samostatně. Hlavní úkoly rozvoje sociální gramotnosti (budování občanské gramotnosti žáků, pochopení postavení člověka ve společnosti, formování dobrého pracovního kolektivu, orientace ke správným životním hodnotám) jsou zahrnuty v jednotlivých školních vzdělávacích programech. Mezipředmětové vztahy konkrétně vymezeny nejsou, průřezová témata jsou stanovena. Škola nerealizuje projekty, které podporují společenskovědní vzdělávání, ale sociální a občanské kompetence žáků jsou rozvíjeny v rámci realizované spolupráce s řadou sociálních partnerů (s partnerskými firmami, se základními a středními školami v ČR, se střední školou stejného zaměření v Bánské Bystrici). Žáci se učí pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných činností a uvědomovat si vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu.

V posledních třech letech škola ověřovala výsledky společenskovědního vzdělávání externími standardizovanými testy jen u žáků maturitních ročníků. Jednalo se o testování Vector Modul 4, jehož součástí je test obecných studijních předpokladů. Jiného testování se škola nezúčastnila. Čtyř vzdělávacích akcí zaměřených na občanský a společenskovědní základ a komunikaci s agresivními žáky (sociální odolnost, rizikové chování žáků) se v posledních třech letech zúčastnilo celkem 12 učitelů. Výuka předmětů dějepis, občanská nauka, nauka o společnosti je v letošním školním roce zajištěna čtyřmi učiteli, tři splňují podmínky odborné kvalifikace, jedna učitelka má pouze středoškolské vzdělání.

Předmětová komise společenskovědních předmětů řeší veškeré aktuální otázky týkající se výuky, učebních dokumentů a materiální podpory jednotlivých předmětů. Každoročně vypracovává plán činnosti a vyhotovuje zápisy z jednání. Materiálně-technické zázemí je vyhovující, učitelé mají pro svoji přípravu dostatek učebních materiálů a pro výuku mohou využít učebnu vybavenou didaktikou technikou. Samostatná odborná učebna ani žakovská knihovna ve škole nejsou. Talentovaní žáci ve škole nestudují, proto také aktivity směřující k jejich rozvoji nejsou školou specifikovány.

Výuka hospitovaných předmětů probíhala v kmenových učebnách. Frontální výuka byla vedena řízeným rozhovorem a komentovaným výkladem. Vztah učitele k žákům umožňoval pozitivní rozvoj sociální gramotnosti žáků, při výuce panovala otevřená přátelská atmosféra a respekt k osobnosti žáka. Žáci jsou učiteli vedeni k pravidelnému sledování informací v médiích, k respektu při jednání s druhými lidmi, k naslouchání

a vnímání projevů druhých i k vyjádření vlastních názorů a zkušeností. Vytváření a upevňování správných postojů žáků a jejich hodnotové orientace bylo pozorováno i v hodinách českého jazyka a literární výchovy. Důraz byl kladen na plnění povinností žáků, jejich vztah k učení a pracovnímu kolektivu, na schopnost samostatně řešit zadané úkoly. Práce ve skupinách zařazena nebyla. Při práci s textem učitelé preferovali vyvozování jednotlivých souvislostí. Závěrečné shrnutí probraného učiva bylo většinou provedeno.

Cizí jazyky

Škola nabízí ke studiu dva povinné jazyky v oboru ukončeném maturitní zkouškou a jeden cizí jazyk v oborech ukončených závěrečnou zkouškou. Výjimku tvoří obor Kuchař-číšník, ve kterém se vyučují také dva cizí jazyky. Ve většině oborů si mohou žáci volit mezi studiem angličtiny, nebo němčiny. Týdenní hodinové dotace odpovídají školním vzdělávacím programům i učebnímu plánu. Disponibilní hodiny nebyly cizojazyčnému vzdělávání přiděleny. Výuku zajišťuje sedm učitelů, kteří nespĺňují podmínky odborné kvalifikace, ale absence požadovaného vzdělání nebyla ve výuce patrná. Předmětová komise úspěšně řeší cizojazyčnou problematiku dle písemně vypracované koncepce jazykového vzdělávání. Projekt Cizí jazyky interaktivně, v jehož rámci připravují učitelé pracovní listy pro žáky všech středních škol České republiky a zavěšují je na webové internetové stránky, slouží žákům i učitelům v každodenní praxi. V průběhu tohoto školního roku se účastní spolu se žáky mezinárodního projektu Comenius.

Materiální a prostorové podmínky cizojazyčné výuky jsou velmi dobré. K dispozici jsou softwarové jazykové programy a interaktivní tabule. Dvě ze čtyř jazykových učeben jsou vybaveny dataprojektory, které byly efektivně využívány při výuce anglického i německého jazyka. Z didaktické techniky byly systematicky ve výuce aplikovány v době inspekčního výkonu rovněž softwarové programy za účelem nácviku porozumění zvukovým nahrávkám. Stanovené cíle výuky dle školních vzdělávacích programů i podle stále platných učebních osnov byly naplňovány. Žáci se zapojovali do činností. Výrazným společným jevem bylo zaměření na komunikativní dovednosti žáků, jež se učitelé snažili rozvíjet nejrůznějšími způsoby. Východiskem pro nácvik komunikativních kompetencí se často stávala témata zasahující svojí problematikou do specifické a odborné složky vzdělávání. Byly voleny různé formy práce pro nácvik písemného i ústního projevu, nejčastěji žáci pracovali ve dvojicích při tvorbě interaktivního dialogu. Ve výuce byl částečně respektován očekávaný výstup v souladu se školním vzdělávacím programem, a to práce se slovníkem. Výuka byla vedena celkově v pozitivní atmosféře, vyučujícím se dařilo motivovat žáky k logickému řešení zadaných úkolů. Při nácviku řečových dovedností se vyučující snažili vyvážit produktivní i interaktivní postupy a stimulovali žáky k lepším výkonům bezprostřední korekcí nedostatků. Zpětná vazba správnosti byla podávána ihned po výkonu. V cizojazyčné výuce si žáci rozšiřovali i odbornou slovní zásobu tematicky spjatou s telekomunikacemi, popřípadě pohostinskými službami. Průřezová témata zajišťovala ve výuce spojitost a návaznost v mezipředmětových vazbách na úrovni odpovídající schopnostem a studijním předpokladům žáků. Nenásilnou formou si tak důležitým způsobem osvojovali sociální a pracovní kompetenci.

Málo byla využívána při hodnocení klasifikace a zdůvodnění známky. Určitým nedostatkem cizojazyčné výuky byla absence systematického upevňování znalostí žáků souhrnným opakováním a absence samostatného souvislého jazykového projevu. Příležitost ke komunikaci v anglickém jazyce dostávají žáci školy v rámci projektu Comenius při výjezdech do partnerských zemí (Itálie, Německo, Španělsko).

Přírodovědné vzdělávání

Výuka přírodovědných předmětů (fyziky, chemie, základů přírodních věd a ekologie) byla sledována jak v učebních, tak i studijních oborech. Přírodovědná tematika se dotýká zaměření školy spíše okrajově, proto ani v rámci volitelných předmětů nejsou žákům nabízeny předměty s přírodovědnou tematikou. Hodinové dotace pro přírodovědné předměty jsou stanoveny na základní úrovni. Koordinace výuky a kontrola průběžného plnění dílčích výstupů uváděných ve školních vzdělávacích programech jsou prováděny v rámci předmětové komise.

Materiálně-technické zázemí a vybavení pro výuku uvedených předmětů je na úrovni, která ještě umožňuje realizovat výstupy určené pro danou oblast vzdělávání. Zhlédnutá výuka probíhala většinou v kmenových učebnách, z nichž pouze některé byly vybaveny vhodnou didaktickou technikou. Její použití pro zefektivnění výuky bylo tudíž zaznamenáno jen ojediněle.

Některé sledované hodiny přírodovědných předmětů nebyly vyučovány učiteli s příslušným aprobačním zaměřením. Tato skutečnost se občas projevila v nepřesné interpretaci probíraného učiva. Pozitivem bylo výrazné zaměření učiva k odborné složce vzdělání.

V hospitovaných hodinách převažovala klasická frontální forma výuky s metodou výkladu učiva. V několika hodinách byla uplatněna skupinová a individuální práce žáků. Výuka byla vedena tak, aby si žáci osvojili základní přírodovědné poznatky, porozuměli zákonitostem přírodních jevů a uvědomovali si jejich význam a využití v praktickém i profesním životě. Rozdílný pracovní styl vyučujících se zřetelně odrážel ve výsledné efektivitě sledované výuky. Některým vyučujícím se úspěšně dařilo aktivizovat žáky a účinně je zapojit do procesu učení. V těchto hodinách byla vzdělanostní hodnota přidaná žákům vysoká.

Celková podpora rozvoje přírodovědné gramotnosti žáků byla na standardní úrovni. Prokazované znalosti a dovednosti žáků většinou odpovídaly jejich vzdělávacím předpokladům. Prováděné hodnocení jejich výkonů mělo částečně motivační i diagnostický charakter. Méně výrazné bylo jejich vedení ke schopnosti sebereflexe a sebehodnocení. Ve všech zhlédnutých hodinách se vyučujícím dařilo udržet zájem žáků a vytvořit vhodnou pracovní atmosféru.

Odborné vzdělávání – teoretická výuka

Hospitace ve výuce byly věnovány odborným předmětům vyučovaným v oborech vzdělání zakončených závěrečnou zkouškou. Sledovány byly předměty potraviny a výživa, suroviny, stolničení, technologie, stroje a zařízení, materiály, instalace vody a kanalizace a odborné kreslení. Výuka probíhala v souladu se školními učebními plány a platným rozvrhem hodin, který splňuje psychohygienické podmínky. Ve sledovaných předmětech byla vyučována témata ve shodě se školními vzdělávacími programy, případně původními učebními dokumenty, a k termínu inspekce v nich byl odučen odpovídající počet hodin.

Odborným předmětům jako profilovým pro budoucí uplatnění absolventů je ve škole věnována příslušná pozornost. Jejich hodinové dotace byly v učebních plánech v řadě případů proti povinnému základu posíleny z disponibilních hodin. Velmi dobře je zajištěna výuka po personální stránce – předměty vyučuje devět odborně kvalifikovaných učitelů, kteří ve škole působí již delší dobu, a jeden začínající učitel s dlouhodobými praktickými zkušenostmi z oboru, ale zatím pouze s bakalářským stupněm vzdělání.

Pozitivní vliv na úroveň vzdělávání má aktivní činnost předmětových komisí, ve kterých pracují společně učitelé teorie i praktického vyučování. Jejich práce se v současné době soustředí na doladění mezipředmětových vztahů v oblasti teoretické a praktické výuky

u nabíhajících školních vzdělávacích programů, na kontrolu plnění tematických plánů, přípravu závěrečných zkoušek (třetím rokem využívají pro písemnou část jednotného zadání), hodnocení prospěchu žáků a na výběr a přípravu žáků na soutěže. Průběžně si učitelé vyměňují poznatky získané na vzdělávacích akcích, exkurzích či výstavách a pravidelně se zabývají řešením aktuálních problémů jednotlivých pracovišť. Teoretická výuka probíhá převážně v kmenových učebnách, ale po vzájemné domluvě lze využít také dvě učebny vybavené dataprojektory a vizualizéry. V kabinetech mají učitelé příslušné učebnice, další odbornou literaturu a mohou využívat internet.

Ve výuce byly uplatňovány účinné pedagogické metody, převažovala metoda výkladu spojená s frontální formou výuky. Učitelé využívali řízený rozhovor, při kterém žáci většinou odpovídali správně. Pozitivním rysem všech sledovaných hodin byla oboustranně vstřícná komunikace mezi žáky a učiteli, příznivé pracovní klima a převážně slušné vystupování žáků. Učitelé většinou uměli v žácích vzbudit o probírané učivo zájem, často využívali praktických příkladů z vlastní praxe a se žáky o dané problematice diskutovali. Někteří žáci se na učitele sami obraceli s dotazy a výuka i přesto, že učitelé použili frontální formu výuky, získávala částečně činnostní charakter. Docházelo tak k důležitému rozvoji nejen odborných kompetencí, ale také sociálních a komunikativních schopností žáků. Většina žáků učebních oborů nemá zakoupeny učebnice, ale učitelé ve všech hodinách kladli důraz na vedení poznámkových sešitů a často žákům poskytovali okopírované materiály. I přes snahu vyučujících postrádal výklad učiva v některých hodinách potřebnou názornost a pouze dva učitelé využili možnost výuky v učebnách vybavených moderní didaktickou technikou. Tyto hodiny se vyznačovaly nejen větší názorností, ale také zvýšeným zájmem žáků, měly tedy vyšší efektivitu. Z hospitací a rozhovorů s učiteli a vedením školy vyplývá, že výuka odborných předmětů ve sledovaných oborech vzdělání má celkově velmi dobrou úroveň.

Odborné vzdělávání – praktická výuka

Škola má výuku odborného výcviku zajištěnu v několika budovách a na několika pracovištích, což klade vysoké nároky na odpovědné pracovníky školy z hlediska kontroly a udržení potřebných parametrů výuky. Z inspekčních pozorování vyplývá, že tato situace nemá vliv na kvalitu samotného vzdělávacího procesu, ale částečně se projevuje v kvalitě vedení evidence žáků a v záznamech o provedených školeních BOZ. V průběhu inspekční činnosti bylo zjištěno několik nesrovnalostí ve zmíněných skutečnostech, jež byly vedením školy odůvodněny, a byla učiněna okamžitá opatření k nápravě.

Při inspekci byla navštívena všechna pracoviště odborného výcviku s výjimkou smluvního pracoviště pro výuku oboru Manipulant poštovního provozu a přepravy ve městě Trutnov, a to z důvodu nastavení přísných bezpečnostních opatření tohoto provozu. Pro obory Cukrář a Pekař se nacházejí pracoviště v nedaleké obci Mladé Buky, kde je pro ně vytvořeno velmi dobré materiální a prostorové zázemí. Pouze budova cukrářské výroby vykazuje značné opotřebení, proto vedení školy plánuje přemístění výroby na v současné době nevyužívané pracoviště pekařů, které je po nedávné rekonstrukci. V budově Pražská je v suterénu zřízeno sezonní pracoviště pro žáky oboru Zedník, kteří zde procvičují dílčí odborné činnosti, než roční období umožní práce na zakázkách ve venkovním prostředí.

Hlavní část dílen a pracovišť je soustředěna v areálu Volanovská. Zde se nachází školní restaurace přístupná veřejnosti, školní jídelna pro žáky a zaměstnance školy a školní kuchyň. V těchto prostorách jsou vytvořeny velmi dobré podmínky pro kvalitní výuku žáků oborů Kuchař a Číšník. Součástí areálu jsou dále dílny pro žáky oborů Truhlář, Tesař a Instalatér. Z hlediska materiálního a strojního vybavení jsou dílny na velmi dobré úrovni

a z rozhovorů s učiteli vyplývá, že jsou v tomto ohledu spokojeni. Vzhledem ke stoupajícímu zájmu uchazečů o obor Instalatér se postupně stalo kapacitně nevyhovující pracoviště tohoto oboru. V současné době je dílna i pro stávající počet žáků v oboru využita na maximum, proto je situace řešena individuálním umístěním několika žáků na smluvních pracovištích regionálních firem. Tuto skutečnost má ředitel školy zahrnutu v plánu úprav, podle kterého budou dílny pro jednotlivé obory vyměněny a upraveny s ohledem na počet přijatých žáků.

Sledovaná výuka většinou odpovídala didaktickým a metodickým požadavkům směřujícím k dosažení stanovených cílů ve školních vzdělávacích programech. Komunikace mezi učiteli a žáky byla zcela otevřená. Celkové klima ve výuce bylo pozitivní, kázeň byla velmi dobrá. Žáci byli podporováni k aktivitě a samostatnosti při pracovních činnostech. Byli vedeni k práci s chybou a k vlastnímu hodnocení výkonu. Ne všichni žáci prokázali dobré teoretické vědomosti, někteří velmi těžko dovedli propojit teorii s praxí. Manuální dovednosti většiny z nich byly na dobré úrovni. Klasifikace a hodnocení výsledků činností žáků byla prováděna učiteli objektivně, s ohledem na individuální schopnosti jednotlivých žáků a jejich vzdělávací potřeby. Znamky jsou pravidelně zapisovány do deníku odborného výcviku a školního informačního systému. Nechybělo závěrečné shrnutí cílů výuky a hodnocení výkonu žáků za plnění dílčích pracovních úkolů.

Skupinová forma výuky vedla žáky k prohlubování nejen odborných kompetencí, ale i k získávání sociální gramotnosti, toleranci a schopnosti vzájemné dohody při řešení problému. Individuální plnění úkolů vede žáky k maximální odpovědnosti za kvalitu odvedené práce. U jednotlivých oborů jsou žáci podle stanovených pravidel finančně odměňováni za produktivní činnost. Četnost zakázek, kvalita jejich plnění a opakovaný zájem soukromých subjektů dokládá velmi dobrou úroveň odborného vzdělávání žáků ve škole a jejich dobrou přípravu na výkon budoucího povolání ve zvoleném oboru.

Výsledky vzdělávání

Škola průběžně sleduje úspěšnost žáků v celém vzdělávacím cyklu. Výsledky vzdělávání žáků jsou pravidelně analyzovány na jednáních pedagogické rady. Pro objektivní hodnocení výsledků vzdělávání žáků se škola zapojuje do některých celorepublikových srovnávání. V posledním období využila externích testování v rámci projektu Vektor společnosti SCIO a dále se účastnila ověřování státní maturitní zkoušky MAG'10 (Maturitní generálka 2010). Ve všech oblastech sledovaných testy Vektor byla u žáků potvrzena pozitivní přidaná vzdělanostní hodnota. Dosahované výsledky v rámci středních škol stejného typu se pohybovaly většinou v pásmu průměru. Větší úspěšnost byla zaznamenána v testech z českého a anglického jazyka, což potvrdily i výsledky MAG'10.

Z údajů uvedených o výsledcích vzdělávání žáků ve výročních zprávách a hodnotící zprávě školy vyplývá, že průměrný prospěch tříd se postupně s délkou vzdělávání zlepšuje. Ve vyšších ročnících taktéž výrazně klesá počet žáků se sníženou známkou z chování. Uvedené skutečnosti svědčí o velmi dobré práci školy v oblasti výchovy a vzdělávání. Příčiny neúspěchů žáků jsou třídními učiteli rozebírány. Přesto z důvodu neprospěchu ročně odchází ze školy kolem 5 % žáků, a to především z učebních oborů.

Mezi ukazatele úspěšnosti žáků, které škola sleduje, patří jejich výsledky u maturitních zkoušek a závěrečných zkoušek. Ve školním roce 2009/2010 byli všichni žáci úspěšní (s vyznamenáním prospělo u maturitních zkoušek 17 % a u závěrečných zkoušek 14 % žáků).

Žáci jsou v průběhu vzdělávání vedeni k účasti v různých předmětových a odborných soutěžích. Velmi dobrých výsledků škola dosahuje zejména v soutěžích odborných dovedností, kterých se zúčastňují žáci všech učebních oborů. V regionálních, oblastních

a někdy i celostátních kolech se umisťují na předních místech, což vypovídá o kvalitní odborné přípravě na budoucí povolání.

Dle uváděných statistik o uplatnění absolventů vyplývá, že jejich uplatnitelnost na trhu práce je velmi dobrá. Z maturitních oborů však téměř dvě třetiny žáků pokračuje v dalším studiu na vysoké škole nebo vyšší odborné škole. Při inspekčních hospitacích byly prokazované dílčí výkony žáků na běžné úrovni. Míra osvojených kompetencí odpovídala předpokladům žáků a jejich stupni vzdělání. Očekávané dílčí vzdělávací výstupy se dařilo naplňovat.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Řízení školy

Koncepční záměry školy vycházejí z analýzy reálných podmínek a jsou v souladu se stanovenými krajskými prioritami rozvoje vzdělávací soustavy. Organizační struktura je funkční a vzhledem k typu školy účelně zavedena. Rozdělení kompetencí a odpovědnosti v řízení činnosti školy je jasně stanoveno. Zpětná vazba vzhledem k průběhu a výsledkům práce všech úseků je zajištěna.

Organizace výchovně-vzdělávací činnosti probíhá v souladu s platnými školskými předpisy. Vnitřní organizační pokyny vydané ředitelem školy účelně podporují realizaci vzdělávacích programů. Vedení školy průběžně hodnotí a aktualizuje strategické dokumenty a plány školy. Plnění dílčích úkolů je kontrolováno v rámci porad vedení školy a navazujících porad jednotlivých úseků. Četnost plánované hospitační činnosti umožňuje dostatečně sledovat kvalitu uskutečňovaného vzdělávání a průběžného plnění školních vzdělávacích programů. V případě potřeby jsou bezprostředně přijímána příslušná preventivní a nápravná opatření.

Stanovená povinná dokumentace školy je řádně vedena. Struktura výroční zprávy a vlastního hodnocení splňují stanovené formální náležitosti. Jasně reflektují výsledky práce školy. Do systému hodnocení jsou zapojeni všichni pracovníci. Údaje o škole, které jsou uváděné ve výročních zprávách a výkazech školy, odpovídají skutečnosti.

Ředitel školy splňuje kvalifikační předpoklady pro výkon funkce. V řídicí činnosti vhodně využívá svých dlouholetých zkušeností, uplatňuje otevřený a demokratický styl řízení. S pedagogickou radou projednává všechny zásadní dokumenty a opatření týkající se vzdělávací činnosti. Vytváří vhodné podmínky pro DVPP. Neplnění právních povinností stanovených řediteli školským zákonem nebylo zaznamenáno.

Informační systém školy vůči rodičům a žákům je funkční. Rodiče mohou dálkově sledovat prospěch svých dětí prostřednictvím školního informačního systému.

Partnerství

Ředitel školy umožňuje školské radě přístup k informacím o škole a k její dokumentaci. Školská rada projednává a schvaluje důležité dokumenty školy. Účelně je rozvíjena partnerská spolupráce se zřizovatelem a městským úřadem. S Úřadem práce Trutnov škola spolupracuje v oblasti nábory žáků a uplatnění absolventů na trhu práce. Součástí spolupráce je každoroční informativní beseda se žáky posledních ročníků. Rodičovská organizace při škole nepracuje, rovněž studentská rada není zřízena.

Nejvýznamnější spolupráce je realizována s desítkami partnerských firem a organizací, které poskytují zázemí pro odborný výcvik a získávání odborných kompetencí žáků. Smluvní pracoviště žáků tvoří provozovatelé menších firem v Trutnově a nejbližším okolí. S vedoucími pracovníky těchto firem jsou konzultovány požadavky na klíčové a odborné kompetence žáků.

Škola neustále prohlubuje velmi dobrou spolupráci s Asociací poštovních škol, které je členem, a s Českou poštou. Dobré kontakty jsou navázány i se základními trutnovskými školami a střední školou SOŠ Tajovského z Bánské Bystrice. Se Základní školou, Hostinné realizuje projekt Zlaté ručičky (program pro seznámení žáků základních škol s řemeslnými profesemi) a vhodným způsobem je tímto motivuje pro technická povolání.

Na veřejnosti se škola prezentuje účastí na regionálních výstavách středních škol, účastní se různých humanitárních akcí, pro veřejnost organizuje Dny otevřených dveří, na objednávku připravuje slavnostní rauty pro různé příležitosti.

Personální podmínky

Ve školním roce 2010/2011 vyučuje teoretické předměty celkem 29 učitelů, 11 nesplňuje podmínky odborné kvalifikovanosti. Mezi vyučujícími, kteří jsou dosud nekvalifikovaní, tvoří značnou část učitelky cizích jazyků (v tomto roce celkem sedm, dvě učí na poloviční úvazek, jedna dokončuje studium). Nekvalifikovaným je i jeden učitel důchodového věku, který vyučuje pouze čtyři hodiny týdně. Vedení školy si nepříznivý stav na úseku cizích jazyků po stránce kvalifikovanosti uvědomuje, ale získání kvalifikovaných vyučujících se zatím nedaří. Výuka naprosté většiny předmětů je zajištěna učiteli s příslušnou aprobací, pouze některé předměty všeobecného charakteru s celkově nízkou hodinovou dotací, jsou vyučovány učiteli s příbuzným zaměřením. Výuka předmětů praxe a odborný výcvik je zajištěna 22 učiteli, 15 nesplňuje podmínky odborné kvalifikovanosti. Tento stav je způsoben částečně personální obměnou v této skupině učitelů. V době inspekce si šest učitelů odborného výcviku svoji kvalifikaci doplňovalo studiem. Věkový průměr pedagogického sboru je příznivý, ve školním roce 2010/2011 je to 45,8 let. Systematická podpora je ve škole věnována začínajícím učitelům (seznámení s požadavky, se školními vzdělávacími programy, hospitace, metodická pomoc, pravidelné hodnocení práce, operativní pomoc při řešení problémů).

Dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků věnuje vedení školy patřičnou pozornost a ve srovnání se školami podobné velikosti na něj věnuje vyšší finanční částky. Postupuje při tom podle Plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, který v obecné rovině řeší základní podmínky dalšího vzdělávání a stanovuje jeho priority. Každoročně je k němu formou přílohy vypracován plán, který obsahuje zhodnocení předchozího období, analýzu výchozího stavu a dále uvádí konkrétní pracovníky v různých typech studia. V průběžném vzdělávání pro prohloubení kvalifikačních předpokladů škola využívá nabídek akreditovaných vzdělávacích institucí. V posledním období se řada pracovníků zúčastnila seminářů orientovaných na tvorbu školních vzdělávacích programů a vzdělávání ke státním maturitním zkouškám. Podrobné údaje o dalším vzdělávání pedagogů i nepedagogických zaměstnanců školy jsou uvedeny ve výročních zprávách o činnosti školy.

Materiální předpoklady, bezpečné prostředí pro žáky

Stávající materiálně-technické podmínky školy jsou v souladu s materiálními předpoklady deklarovanými ve školních vzdělávacích programech. Škola má dostatek vhodných prostor pro realizovanou výchovně-vzdělávací činnost a efektivně je využívá. Kromě kmenových učeben jsou ve škole odborné učebny pro výuku cizích jazyků, dvě z nich jsou vybaveny interaktivními tabulemi, dvě renovované učebny výpočetní techniky a dvě specializované učebny pro poštovní provoz, jedna z nich se nachází na pracovišti odborného výcviku. Dvě kmenové učebny jsou vybaveny dataprojektory a vizualizéry. Celkem je pro výuku k dispozici osm dataprojektorů, čtyři vizualizéry, čtyři interaktivní tabule, 68 pracovních stanic pro výuku a 37 pro přípravu učitelů na výuku a vzdělávání (včetně 14 notebooků). Ve všech prostorách využívaných pro výuku je možnost připojení počítačů do školní sítě

a internetu. K dispozici jsou všechny potřebné podpůrné programy pro výuku a dále výukové programy od firmy Terasoft. Ve vybavení ICT technologiemi udělala škola proti stavu při poslední inspekci značný pokrok. Domov mládeže pro ubytované žáky se nachází v blízkosti obou školních budov pro teoretickou výuku, celodenní stravování žáků je zajištěno ve školní jídelně. Tělesná výchova probíhá v tělocvičně a na venkovních sportovištích nedaleké základní školy.

Bezpečnému prostředí a zdravému vývoji žáků věnují vedení školy i ostatní pracovníci systematickou pozornost. Preventivní strategie je zaměřena také na omezení rizik školních úrazů. Pro trvalý zdravý vývoj žáků jsou stanoveny cíle a způsoby spolupráce pracovníků pro jejich zajištění. Výchova ke zdravému životnímu stylu jako součást oblasti prevence je zčásti realizována v některých předmětech (tělesná výchova, biologie, ekologie, občanská nauka), zčásti odbornými přednáškami. Školní řád, který je každoročně aktualizován, je vypracován dle požadavků školského zákona a vytváří dobré podmínky a jasná pravidla pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků. Žáci s ním byli prokazatelně seznámeni. Ve specializovaných učebnách a dílnách jsou vyvěšeny příslušné provozní řády, nová kniha úrazů je vedena od 30. 11. 2005. Ze skladby úrazů a jejich příčin ve školním roce 2010/2011 není zřejmá žádná negativní tendence. Většina registrovaných úrazů souvisela s činností žáků na pracovištích odborného výcviku. Nízká míra úrazovosti je jedním z výsledků vytvořeného zdravého a bezpečného prostředí. Analýza příčin sociálních, zdravotních a bezpečnostních rizik je vedením školy prováděna pravidelně včetně preventivních opatření (další opětovná poučení). Oblast péče o zdraví a bezpečnost žáků je školou zajišťována dobře.

Finanční předpoklady

Škola hospodařila v letech 2008 – 2010 jako příspěvková organizace zejména s finančními prostředky ze státního rozpočtu na přímé výdaje na vzdělávání, s účelovými neinvestičními dotacemi na realizaci rozvojových programů (z kapitoly MŠMT), s příspěvkem na provozní výdaje z rozpočtu zřizovatele a s finanční podporou na realizaci projektů spolufinancovaných Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky. Dále škola hospodařila s finančními prostředky ze zisku z doplňkové činnosti (ubytování a hostinská činnost), s prostředky svých fondů a s peněžními sponzorskými dary. Zdrojem financování byly také peněžní prostředky získané vlastní činností (stravování a ubytování žáků) a prostředky získané produktivní prací žáků, které umožnily další materiální rozvoj školy a přispěly k podpoře rozvoje osobnosti žáků.

Finanční prostředky na přímé výdaje na vzdělávání použila škola v posledních třech letech na platy a náhrady platů, zákonné odvody, ostatní osobní náklady, přiděly do fondu kulturních a sociálních potřeb, učební pomůcky, výukové programové vybavení, další vzdělávání pedagogických pracovníků a na další činnosti, které přímo souvisely s rozvojem školy a kvalitou vzdělávání. Další finanční prostředky získané v posledních třech letech ze státního rozpočtu v rámci rozvojových programů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) byly účelně využity na podporu řešení specifických problémů regionálního školství v působnosti územních samosprávných celků, na zvýšení motivačních složek platů pedagogických pracovníků, na posílení úrovně odměňování nepedagogických pracovníků a na financování odměn pro hodnotitele písemných prací při pokusném ověřování maturitní zkoušky. Výše poskytnutých finančních prostředků umožňovala pedagogickým pracovníkům absolvovat další vzdělávání v souladu s koncepcí školy. V minulých třech letech byly vytvořeny vhodné podmínky pro stabilizaci a motivaci pedagogických i nepedagogických pracovníků.

Ve škole je zaveden a udržován vnitřní kontrolní systém, který vytváří dobré podmínky pro hospodárné, efektivní a účelné nakládání s veřejnými prostředky. Výkon finanční řídicí

kontroly v rámci vnitřního kontrolního systému je zajištěn i při financování rozvojových programů.

Kromě příspěvku na provozní výdaje poskytl zřizovatel školy v letech 2008 - 2010 ze svého rozpočtu příspěvky např. na výdaje spojené s využitím VEKTOR SCIO testů pro žáky IV. ročníku a na programové vybavení MICROSOFT.

V rámci aktivity Partnerství škol Comenius škola získala finanční prostředky pro práci na projektu The role of energy in and for our life, jehož součástí bude setkávání studentů a učitelů z České republiky, Německa, Španělska a Itálie nad problematikou ochrany životního prostředí.

Škola je zapojena do projektů spolufinancovaných Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky. Cílem projektu UNIV 2 – Kraje je postupná proměna školy na centrum celoživotního učení. Učitelé rozšiřují své kompetence, aby mohli vytvářet modulové vzdělávací programy (v současné době např. pro obory vzdělání Tesař, Zedník, Cukrář, Pekař a Kuchař – číšník). Dalšími projekty, kterých se škola účastní, jsou Zvýšení kvalifikace pedagogických pracovníků středních škol Královéhradeckého kraje v oblasti cestovního ruchu, hotelnictví a gastronomie, Cizí jazyky interaktivně v podmínkách Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a Využívání moderních technologií ve výuce.

Dalším zdrojem financování potřeb školy jsou prostředky vlastního investičního fondu, ze kterého byla pořízena výměna rozvodů pro telefonní síť a počítačovou síť školy.

Závěry, celkové hodnocení školy

Činnost školy je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Vzdělávací program je zaměřen převážně na vzdělávání a výchovu žáků v oborech vzdělání zakončených závěrečnou zkouškou, vzdělávací nabídka odpovídá potřebám trhu práce v regionu. Do těchto oborů se i v posledním období daří přijímat dostatečné počty žáků.

O své vzdělávací nabídce a postupu při přijímání ke vzdělávání škola informuje pravdivě způsobem dostupným všem uchazečům, přijímací řízení je v souladu s platnými právními předpisy. Škola identifikuje a eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ve školní dokumentaci a matrice, přijímá opatření pro vytvoření podmínek k jejich vzdělávání a úspěšnému rozvoji. Rovnost příležitostí ke vzdělávání je školou zajištěna pro všechny žáky i uchazeče.

Výuka probíhá podle školních vzdělávacích programů a schválených učebních dokumentů. Školní vzdělávací programy jsou vypracovány v souladu se školským zákonem, strukturou a zásadami rámcových vzdělávacích programů. Průběh vzdělávání byl sledován v jednotlivých oblastech výuky. Ve společenskovědních předmětech mají průběh a výsledky vzdělávání a výchovy celkově velmi dobrou úroveň. V rámci výuky jednotlivých předmětů byly rozvíjeny sociální kompetence žáků, např. uplatňování dohodnutých pravidel, respekt k ostatním, odpovědnost za celkový výsledek práce. Pro oblast cizojazyčné výuky jsou ve škole vytvořeny velmi dobré materiální podmínky a při výuce byly vyučujícími efektivně využívány, celkově lze úroveň vzdělávání hodnotit jako standardní. Pro přírodovědné vzdělávání jsou vytvořené nezbytné základní podmínky. Sledovaný průběh vzdělávání měl většinou standardní úroveň, použité formy a metody práce podporovaly u žáků rozvoj požadovaných gramotností. Pro odborné vzdělávání jsou ve škole vytvořeny dobré materiální podmínky, sledovaná teoretická výuka měla velmi dobrou úroveň, průběh odborného výcviku byl standardní. Efektivitu odborného

vzdělávání v části teoretické i praktické dokládají úspěchy žáků školy v odborných soutěžích. Velký význam pro dobrou úroveň vzdělávání má také rozsáhlá spolupráce školy s profesními organizacemi v regionu.

Nastavený systém organizace a řízení činnosti školy umožňuje na požadované úrovni plnit stanovené úkoly v oblasti zabezpečení a řízení realizovaného vzdělávání. Povinná dokumentace školy je řádně vedena, vypracovány jsou další vnitřní předpisy podporující činnost školy. Přínosná je spolupráce s partnerskými organizacemi. V personální oblasti se nedaří zajistit výuku cizích jazyků odborně kvalifikovanými učiteli. Také odborný výcvik vyučují z velké části nekvalifikovaní učitelé, ale někteří si již vzdělání doplňují. Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá podle stanovených priorit a finančních možností. Na požadované úrovni je zajišťováno bezpečné prostředí pro vzdělávání a zdravý vývoj žáků.

S podporou zřizovatele a využíváním vlastních mimorozpočtových zdrojů se daří dále zlepšovat materiální zázemí výchovně-vzdělávacího procesu. Škola vhodně využívá možností zapojení do rozvojových programů MŠMT a ESF. Finanční zdroje, které měla škola ve sledovaném období k dispozici, byly dostatečné k zabezpečení školních vzdělávacích programů.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu Královéhradeckého inspektorátu (csi.h@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Královéhradeckém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Hradci Králové dne 3. 5. 2011

Ing. Miloslav Jirsa

Miloslav Jirsa v. r.

Mgr. Dana Janulíková

Dana Janulíková v. r.

Mgr. Jiří Jetel

Jiří Jetel v. r.

Bc. Dana Luňáková

Dana Luňáková v. r.

Mgr. Hana Rozsypalová

Hana Rozsypalová v. r.

PaedDr. Markéta Stuchlíková

Markéta Stuchlíková v. r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Trutnově dne 19. 5. 2011

Ing. Jan Coufal

Jan Coufal v. r.

Připomínky ředitele školy

Připomínky nebyly podány.